

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2019

Toimiala: Hyvinvointitoimiala

Palvelualue: Vanhus- ja vammaispalvelut

Sopimuksen tarkoitus:

Operatiivisessa sopimuksessa määritellään palvelualueen tavoitteet palveluiden järjestämiseen, resurssien käyttämiseen ja henkilöstön hyvinvointiin liittyen. Sopimuksessa määritellyt tavoitteet ovat Sosiaali- ja terveyslautakuntaan nähden sitovia.

1 Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta

Palvelualueen tehtävänä on tuottaa sosiaalihoitolain, sosiaalihuollon erityislainsäädännön, vanhuspalvelulain, vammaispalvelulain, kehitysvammaisia henkilöitä koskevan lainsäädännön sekä kansanterveyslain mukaisia palveluita.

Palvelualue tukee, kuntouttaa ja hoitaa turkulaisia vanhuksia ja vammaisia henkilöitä sekä edistää heidän omatoimisuuttaan heidän omissa kodeissaan, asumispalveluissa, vanhainkodeissa ja pitkäaikaissairaanhoidossa siten, että heillä on kuhunkin elämäntilanteeseen sopiva asumisvaihtoehto ja palvelut, sekä vastaa omaishoidon tuen järjestämisestä.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Vuoteen 2021 mennessä 75 vuotta täyttäneiden määrä lisääntyy väestöennusteen mukaan 2.885:llä, 75 vuotta täyttäneistä noin kolmannes tarvitsee jatkuvaa säännöllistä vanhuspalvelua. 85 vuotta täyttäneistä noin puolet tarvitsee jatkuvaa hoitoa tai palvelua. Tämä tarkoittaa merkittävää palvelutarpeen kasvua vanhuspalveluissa.

Turun kaupungin vanhuspalveluiden palvelurakenne on varsin raskas; 75 vuotta täyttäneistä ympärivuorokautisessa hoidossa on lähes 10 % kun valtakunnallinen laatusuositus ja vanhuspalvelulain linjaukset edellyttävät huomattavasti kevyempää palvelurakennetta. Tästä syystä lisääntyvä palvelukysyntä pyritään tyydyttämään pääsääntöisesti kotihoidon ja omaishoidon palveluilla.

Vaikka kotihoidon kysyntää pyritään ohjaamaan uudella keskitettyllä palveluohjausmallilla kevyempiin ennaltaehkäiseviin palveluihin, tulee kotihoidon resurssointia vahvistaa nykyisestä.

Omaishoitoa tukevien palvelujen monipuolistamisella haetaan omaishoitajien jaksamisen tukemista ja peittävyden kasvua.

Soteen on valmistauduttu ministeriön tukeman maakunnallisen KomPassi hankkeen tuotoksia jalakauttamalla koko maakunnan laajuisesti. Hankkeessa kehitetyt asiakasneuvonta.fi –alustan jatkokehittäminen käynnistyy vuoden 2019 alussa yhteistyössä muiden Varsinais-Suomen kuntien kanssa.

Lisäksi osallistutaan maakunnalliseen henkilökohtaisen budjetoinnin ja asiakassetelin pilotointiin ikääntyneiden ja kehitysvammaisten henkilöiden palveluissa.

Vammispalvelulain ja kehitysvammaisia koskevan lainsäädännön yhdistäminen on aikataulutettu yhteen sote-lainsäädännön kanssa. Tämänhetkinen lakiluonnos näyttää tuovan merkittäviä paineita palvelujen kasvuun.

Palvelujen tarvetta kuvaavat tunnusluvut	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2021
75 vuotta täyttäneiden määrä			16.626	17.014	17.269	17.717	18.553	19.511	
85 vuotta täyttäneiden määrä			5.326	5.413	5.405	5.384	5.443	5.496	

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Vanhusten palveluja kehitetään keventämällä palvelurakennetta valtakunnallisen laatusuunnitelman linjaamalla tavalla purkamalla laitoshoidon sekä siirtämällä painopistettä avopalveluihin ja kotihoitoon. Rakenteelliset muutokset ja samanaikainen väestön ikääntyminen edellyttävät panostamista kotihoitoon.

Vanhusten asumispalveluissa palvelurakennemuutos pitkäaikaisen laitoshoidon muutoksesta tehostettuun palveluaseumiseen etenee suunnitelman mukaisesti. Tilapäishoidon lisääntymisen ohella kehitetään myös muita avopalveluja tukevia toimintamalleja ja välimuotoisia hoitomuotoja. Portsakodin ja Kurjenmäkikotien pitkäaikaista laitoshoidon muutetaan kotona asumista tukeviksi lyhytaikaishoidon palveluiksi.

Vammaispalveluissa jatketaan laitoshoidon purkamisen loppuunsaattamista ja asumispalvelujen ja työ- ja päivätoiminnan palvelujen kehittämistä laatukriteerien ja itsemääräämisoikeuden näkökulmasta. Lisäksi toimintoja valmistellaan tulevan vammaispalvelulain mukaisiksi.

Toiminnan tehostamista jatketaan kehittämällä edelleen kotihoidon ja asumispalvelujen prosesseja sekä kehittämällä hallintorajat ylittävää palveluohjausta osana maakunnallista KomPASSi-toimintamallia.

2 Taloudelliset tavoitteet

2.1 Määrärahat

1.000 €	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019
Tulot	35 672	34 650	35 205
Menot	177 865	179 771	193 987
Netto	142 194	-145 121	158 782
Muutos-%	TP 2017	nettomuutos 2 %	nettomuutos – 1 %

3 Resurssien käyttö

3.1 Työvoiman käyttö

	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019
Htv	1914,0	1931,2	1985,0
Palkat ja palkkiot	66.461.106	65.656.162	65.459.106
Sijaistus %	75 %	73 %	73 %
Sairauspoissaolo%	4,7 %	4,7 %	4,7 %

4 Toiminnalliset tavoitteet

4.1 Projektit

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Alku	Loppu	Strategiakytös
	Kotihoidon palvelutarpeen keskitetty arviointi: toimintamallin ja jalkautussuunnitelman luominen (ikäihmisten neuvonta ja palveluohjaus)	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)			2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka
	Kulkurin valssi ja Vuokkokoti	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)			2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja
	Kurjensiiven toiminnan pilotointi	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)			2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja
	Titania SA käyttöönotto	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	14.8.2017	31.1.2019	3.2.4 Parempaa johtamista ja päätöksentekoa tuetaan tiedonhallintaa parantamalla
	Varsinais-Suomen keskitetty asiakas- ja palveluohjaus (Kompassi)	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)			2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja

	Virtuaalisen kotihoidon pilotti	V3 Projektin suunnittelun tarkentaminen			2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja
Kotihoidon vaikuttavuuden kehittäminen	Lääkkeiden koneellinen annosjarkelu	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	28.3.2017		2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja
Kotihoidon vaikuttavuuden kehittäminen	Resurssipooli	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	1.1.2016	31.12.2019	2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja
Tuotantosuunnitelman/rakennemuutoksen toteuttaminen ja palveluverkko		V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)			2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevää työtä kaiken toiminnan kivijalka
Vammaispalveluiden rakennemuutos ja toiminnan kehittäminen	Laitoshoidon purkaminen (vammaispalveluiden ostopalveluiden kokonaistarkastelu)	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)			2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja

5 Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

5.1 Kaupungin yhteiset tavoitteet

Kaupungin tavoite TA 2019	Mittarit	Toimialan tavoitearvot 2019	Palvelualueen tavoite 2019
Työ lisää hyvinvointia: 1. Työyhteisötaidot tukevat tavoitteiden saavuttamista	<p>1.A.1. Työyhteisötaidot</p> <ul style="list-style-type: none"> Auttaminen ja huomaavaisuus (K10) Ajan tasalla pito ja tiedon jakaminen (välikysely) <p>1.A.2. Työyhteisö</p> <ul style="list-style-type: none"> Työpaikan ilmapiiri (K10) Arvostus työhöni (Välikysely) Luottamus työkavereihin (Välikysely) <p>1.A.3. Työyhteisön tuki esimiestyölle</p> <ul style="list-style-type: none"> Työyhteisön tuki esimiestyölle (K10/Välikysely) 	<p>3,62 >=2,10</p> <p>> = 3,59 >=2,0 >=2,1</p> <p>>= 3,52</p>	<p>3,7 >2,5</p> <p>>3,7 >2,2 >2,5</p> <p>>3,6</p>
Työ lisää hyvinvointia: 2. Työ on turvallista ja terveellistä – henkisesti ja fyysisesti	<p>2.A.1. Henkilömäärä, jolla ei poissaoloja terveydellisistä syistä (vakituiset)</p> <p>2.B.1. Kuinka monta vaarat ja haitat – arvioita / riskiarvioita on tallennettu</p> <p>2.C.1. Työpaineiden ja hallinnan suhde</p> <ul style="list-style-type: none"> Työpaineita paljon, hallintaa vähän (K10) Työmäärän lisääntyminen (Välikysely) <p>2.D.1. Asiakasväkivallan kokemus</p> <ul style="list-style-type: none"> Henkinen väkivalta (K10/Välikysely) Fyysinen väkivalta tai sen uhka (K10/Välikysely) 	<p>Henkilöiden osuus lisääntyy</p> <p><=25% hyvinvointitoimialan perusyksiköistä/vuosi</p> <p>< edellinen vuosi</p> <p>< 44,4%</p> <p><33,8%</p> <p><21,7%</p>	<p>Osuus lisääntyy</p> <p>➤ 30 %</p> <p>suhde pienenee</p> <p>suhde pienenee</p> <p>henkisen väkivallan kokemus vähenee</p> <p>fyysisen väkivallan kokemusta ei lainkaan</p>

Työ lisää hyvinvointia: 3. Perustehtävä on mielekäs ja merkityksellinen	3.A.1. Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä <ul style="list-style-type: none"> • Koen työni mielekkääksi (K10/Välikysely) • Koen tekeväni merkityksellistä työtä (K10/Välikysely) 	· >= edellinen vuosi 2016: 4,76 % 2016: Kyllä-vastauksia 75 %	Tulos paranee edellisestä mittauksesta
--	---	---	--

5.2 Toimialoittain/palvelualueittain seurattavat

Kunta 10- mittarit	TOT 2016	TA 2018	TA 2019
Työnantajan suositteleminen (suosittelee %)	75,6	78,0%	79%
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	3,09	3,5	3,7
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	52,7	70%	75%
Lisätietoja:			

6 Tunnusluvut

6.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2017	TA 2018	Arvio TOT 2018	TA 2019	Seuranta- väli
Omaishoidontuki						
+ 75 v. % osuus ikäluokasta (peittävyys/poikkileikkaus)	S/P	3,3%	3,4%	3,4%	3,6%	puolivuosi
Toimeksiantosopimusten määrä (vaihtoehto tilapäishoidolle)	K/T	90	100	130	150	puolivuosi
Kotihoito						
Senioripuhelimen puheluiden määrä	K/T	4000	4200	4200	4500	puolivuosi
Palveluohjauksen ja palvelutarpeen arvioinnin kotikäyntien määrä	K/T	2600	2800	2800	3000	puolivuosi
Kotihoidon välitön työaika: Laatusuosituksen mukainen	T/T					
• Asiakastyöaika		61%	62%	62%	62 %	puolivuosi
• Välitön työaika		52%	53%	53%	53 %	puolivuosi
Kotihoidon asiakasmäärä palveluluokittain	T/T	1. 25% 2. 20% 3. 30% 4. 20% 5. 5%	1. 20% 2. 25% 3. 30% 4. 22% 5. 3%	20% 25% 30% 20% 5%	18 % 27 % 32 % 20 % 3 %	puolivuosi
Kotiutukset ja kuntoutustoiminta:						
• Kotiutuspuheluiden määrä	K/T					puolivuosi
• Arvioivan kuntoutusjakson jälkeen omatoimisia asiakkaita	L/V	4650 40%	4700 43%	5600 45%	6000 50 %	puolivuosi
Kotihoidon asiakkaiden ravitsemustila on normaali (RAI:ssa tehtävä MNA – seulontatulos)	L/V	55%	57%	55 %	65 %	puolivuosi
Säännöllisen kotihoidon saatavuus:						
• +75 vuotiaiden % osuus ikäluokasta	S/P	14%	14%	14 %	14 %	kk/puolivuosi
Ympäri vuorokautisen pitkäaikaishoidon jono	T/T	55	70	60	50	kk
Maple-toimintakykymittarin kehittäminen ympärivuorokautiseen hoitoon siirtymisen kriteeriksi	L/V	valmis	käytössä	käytössä	käytössä	puolivuosi

Vanhusten asumispalvelut						
Asiakaspaikkoja lyhytaikashoidossa	V	95	100	120	160	kk
Asiakkaita pitkäaikaishoidossa yhteensä: joista laitoshoidossa	K/T	1770 35 %	1750 30 %	1750 30 %	1750 23 %	kk puolivuosi
Tehostetun palvelusasumisen osuus (asuk- kaat) yht.	K/T	1151	1200	1283	1350	kk
• <65vuotiaat		13	13	14	14	kk
• 65-74 vuotiaat		123	123	136	136	kk
• +75 vuotiaat		1015/5,9%	1064 / 6,2 %	1133 / 6,6%	1200/ 7 %	kk/ puoli- vuosi
Palveluseteli, (sis edellisiin)		70	95	115	150	kk
Laitoshoidon osuus (asukkaat) yht.	K/T	600	550	510	400	kk
• <65 vuotiaat		8	8	10	10	kk
• 65-74 vuotiaat		50	50	45	40	kk
• +75vuotiaat		542/3,2 %	492 / 2,9 %	455 / 2,5%	350/ 2,1%	kk/ puoli- vuosi
Kaskenlinnan sairaalassa pitkäaikaissai- raanhoidon asiakkaita, sisältyy kokonaisuu- teen (siirto terveystaloihin 2015)		28	28	29	29	kk
Vuoteessa elävien asukkaiden määrä (RAI, % asukkaista): (Kansallinen ka. 15 %)	L/V	18 %	16%	18 %	16 %	puolivuosi
Asukkaiden elämänlaatu (RAI, asukkaat, joilla ei aktiviteetteja, % asukkais- ta) (Kansallinen ka. 50%)	L/V	43 %	41%	41 %	35 %	puolivuosi
Säännöllisesti unilääkkeitä käyttävien määrä (RAI, asukkaat, joilla käytössä säännöllinen unilääkitys % asukkaista) (Kansallinen ka. 23%)	L/V	18 %	16%	16 %	16 %	puolivuosi
Asukkaat, joilla on masennuksen oireet tai masennusdiagnoosi (RAI, % asukkaista) (Kansallinen ka. 29%)	L/V	24 %	23%	23 %	22 %	puolivuosi
Asukas on osallistunut omaan arviointiin (RAI, % asukkaista) (Kansallinen ka. 41%)	L/V	80 %	80%	80 %	82 %	puolivuosi
Hoitajan antama aktiivinen kuntoutus (RAI, % asukkaista) (Kansallinen ka. 60%)	L/V	43 %	47%	50 %	55 %	puolivuosi

Niukasti aktivoivaa hoitotyötä liikuntarajoitteilla (RAI, % kaikista liikuntara-joitteisista) (Kansallinen ka. 23%)	L/V	11 %	10%	10 %	10 %	puolivuosi
Vammaispalvelut						
VPL kuljetuspalveluiden asiakkaat (poikkil)	K/T	2909	2990	2990	2990	kk
SHL kuljetusten asiakkaat (poikkil)	K/T	846	750	850	860	kk
Henkilökohtaisen avun asiakkaat (poikkil)	K/T	736	700	750	770	kk
Asiakkaat kehitysvammaisten laitos- ja asumispalveluissa yhteensä, poikkil.	K/T	464	458	466	468	kk
• Asumispalvelut (omat), poikkil	K/T	73	75	77	77	kk
• Asumispalvelut (ostetut), poikkil	K/T	372	370	377	383	kk
• Laitospalvelut, poikkil	K/T	19	13	12	8	kk
Vammaispalveluiden laitoshoidon ja asumispalveluiden eurot yht.	V	26,0 M€	26,1 M€	26,1 M€	26,4 M€	puolivuosi
Vaikeavammaisten palveluasuminen (ostopalvelut):						
• palveluasumisen asiakasmäärä (poikkil)	V	109	109	109	111	kk
• palveluasuminen eurot	V	5,2 M€	5,2 M€	5,2 m€	5,3 M€	puolivuosi
Koko palvelualueetta koskevat yhteiset						
Palveluiden tuottaminen hoito- ja palvelutakuun rajoissa:		Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	puolivuosi
• 75 vuotta täyttäneiden sosiaalipalvelujen arviointi	S/P	Toteutuu pääsääntöisesti	Toteutuu pääsääntöisesti	Toteutuu	Toteutuu	puolivuosi
• Palvelutarpeen arvioinnin mukaiset palvelut järjestettävä 3 kk:n sisällä päätöksenteosta	S/P					
Vammaispalvelut:						
• Palvelutarpeen arviointi < 7 vrk	S/P	<7 vrk	<7 vrk	Toteutuu pääsääntöisesti	Toteutuu pääsääntöisesti	puolivuosi
• Päätöksenteko < 3 kk	S/P	<3 kk	<3 kk			puolivuosi
Asiakastytyväisyyskyselyt:						
• kouluarvosana (ka) 4-10	L/V	8,7	8,8	..	8,9	vuosi
• palvelun arviointi (ka) 1-5	L/V	4,6	4,7	..	4,8	vuosi

Tunnusluvun tyyppi:

V= Volyymi

L/V=Laatu/vaikuttavuus

S/P=Saatuus/peittävyys

T/T=Tuottavuus/taloudellisuus